

SLOVENE

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6:50
za en mesec " " 2:20

V upravnishvu:

za celo leto naprej K 20.—
za pol leta " " 10.—
za četrt leta " " 5.—
za en mesec " " 1:70

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona štev. 74.

Političen list za slovenski narod

Upravišтво je v Kopitarjevih ulicah štev. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upraviškega telefona štev. 188.

Inserati:

Enostop. petilvrsta (72 mm):
za enkrat 15 h
za dvakrat 11 „
za trikrat 9 „
za več ko trikrat 8 „
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izveniš nedelje
in praznike, ob pol 6. uri
popoldne.

Smrtna pot avstrijskih vojakov.

Odkar so zahtevale 20. julija 1. 1903. vojaške vaje v Bileku toliko žrtev, še ni preteklo dve leti, ko se je pripetil pred par dnevi zopet enak dogodek pri vajah v Tinjanu blizu Pulja. Vojaške oblasti so pri takih stvareh takoj tu s neštevilnimi „strategičskimi“ ugovori in če bi ne bilo na svetu še nekaj ljudi, ki se tudi razumejo na strategiko, bi jim res kmalu verjeli. Mi nočemo porabiti te prilike, da se pristransko in slepo zaganjamo v vojaško upravo ker že trezen in miren opazovalec lahko uvidi, kako veliki so nedostaki pri naših vojaških oblasteh in zato ni treba prav nič demagoške razburjenosti.

Kakšni bi mogli biti ugovori vojaške uprave? Lahko bi se reklo, da je čudno, zakaj ravno vojaki omagajo pri vajah, ki vendar niso tako napore, kot so na primer dela težakov, ki morajo v najhujši vročini na hrbtu prenašati po 100 kil blaga in nakladati vozeve. Tudi turisti prenašajo večje napore na svojih dolgih turah in po strmih potih. Ta ugovor je pa skozinskož jalov. Vojak mera hoditi v kolonah; na desni ima tovariša, na levi ga ima, pred njim in za njim korakata vojaka. V tem tesnem okrožju mora marširati s puško na rami in tornistro na hrbtu; ne more se ne geniti, da bi ubral boljše pot ne se odpočiti; zraven pa mora požirati prah in dihati zrak, okužen in otežen od potu cele kolone. Tu ne koraka en sam človek, ž njim koraka masa, ki ga uduši in mu jemlje vso prostost gibanja in dihanja. Zato se pa tudi ravno pri vojaških vajah pripeti neprimerno več slučajev smrti in smrtno- nevarnih bolezní vsled naporov in vročine, kot pri težakih in turistih. Stevilo žrtev pri vajah je tudi večje, kot se nam zdi na prvi pogled kajti mi pozabljamo na vojake, ki umirajo pri velikih vajah, kjer se en slučaj v taki masi izgubi in javnosti ne razburi.

Izgovarjati bi se utegnili tudi s tem, češ, to so slučajji, ki so pač neizogibni. To pa je dvojna mera. Ako vojak prostak pozabi v pravem trenutku sprožiti puško, že so nad njim in ga zaprlo, da za vedno pomeni, kedaj se mu je pripetil ta „neizogibni slučaj“; ko je pa sedaj polkovnik Klikič zapovedal vojakom, da morajo pred njim dvakrat defilirati, pa bo vojaška uprava najbrže to „neizogibno postopanje“ prezrla in morda to defiliranje spoznala celo za potrebno. Drugič pa naj nam pové vojaška oblast, čemu ima svoje vojaške zdravniške. Ako bi se tu vse vršilo, kakor bi se moglo in moralo, bi pač bilo presneto malo „neizogibnih slučajev“.

Vojaško zdravniško postopanje je v naši armadi pod vsako kritiko; o tem naj se go-spodje le pripričajo po inozemskih zdravniških strokovnjaških listih. Naši vojaško-zdravniški predpisi so zastareli in še teh ne izvršujejo, posebno pa ne pri vojaških vajah. Polkovni šefni zdravnik mora poveljnika vselej opozoriti, je li in kje je kaka nevarnost ne samo za življenje, ampak za zdravje vojakov. To je njegova sveta dolžnost. On ne sme čakati tako dolgo, da ljudje pocepajo in jih potem naložiti na vozeve in peljati v bolnico, ampak mora zabraniti, da se kaj takega vsaj v večjem obsegu sploh ne zgodi. Sele če poveljnik neče poslušati zdravnika, pade vsa odgovornost na prvega. Kako se pa po večini godi pri nas? Skoro vsi zdravniki sledijo vojakom na vozu, ali pa na krotkem kljusetu in sicer tako dolgo, da jih ne pokličejo, če je kdo kje obležal.

Toda ni li pri vajah potrebno, da se vojaki utrdijo in se pripravljajo na vojsko, kjer jih pač nihče ne bo vprašal, koliko stopinj ima toplomer in kako dolga je pot? Tudi ta je bosa. V vojski vojaki prenesajo veliko večje napore kot v miru, to pa ni

sad smrti na napornih vajah. Če se vadijo ognjegasci, tudi ne zakurijo ognja in ne skakajo vanj, dasi to večkrat storijo, ko pride resna potreba: če misli vojaška uprava vojake tako temeljito pripravljati na vojsko, naj pa pri vajah pred vojaki kar nastavi strojne puške in pusti v vojake streljati, da se bodo vojske navadili. V vojski je vojak ali navdušen ali ga pa vznese šum, kri in kri, skratka to, kar imenujemo sugestijo mase, tudi nevarnost za življenje, ki mu preti od strani sovražnika. To vse povzroči, da njegova fizična moč naraste. V vojski storijo vojaki z veliko večjo lahkoto to, kar v miru občutijo kot nezno breme. Zato pa niso forcirane vaje pri 40° C priprava na vojsko, ampak peklenska muka, vojaka uničijo fizično in moralno.

Vojaška uprava tudi nima nobenega smisla za okolnosti, v katerih se nahajajo posamezni vojaki. Mi sploh dvomimo, ali bi se upalo poveljništvo v vojski gnati vojake po taki vročini, kot se to dogaja v miru. Seve, v vojski je škoda za vsakega moža, v miru pa ni dosti na tem, če jih par pade. In mi mislimo, da vojaška uprava ne more prav nič odgovoriti na sledeče vprašanje: Ali so take vaje, ki se priredijo za rezerviste vsako drugo leto, pa recimo čeprav vsako leto, res „utrjevanje“ vojakov? Utrdili bi se vojaki rezervisti, če bi se vadili v saki mesec, tako forciranje vsako drugo leto pa prav nič ne pomaga, posebno pri rezervistih ne. To niso mladeniči, ampak možje, ki se doma bavijo z drugimi posli in imajo rodbino, naporov torej niso vajeni.

Življenje vojakov je dragocena stvar: življenje sme od vojaka zahtevati domovina, ne pa kak polkovnik. Vojak ni poizkusni kunec za stratege. Ljudstvu ni prav nič mar, če visoki vojaški krogi delajo svoje študije ob padlih vojaki, ljudstvo rabi napore in kri svojih sinov za resnejše stvari, kot so take vojaške vaje, ki po nepotrebnem zahtevajo žrtev, ne da bi dosegle svojega namena. Taki dogodki patudi škodujejo vojaški upravi sami in sicer mnogo več, kot sama misli. To ozlovolji vojake in kaj to pomeni, občutijo sedaj na — Ruskem. Hvala Bogu, mi imamo še mnogo vrlih in človekoljubnih častnikov, zato pa naj vojaška oblast s tem, da kaznuje glavnega in pravega krivca, prepreči, da se ne bo ta dogodek izrabljaval v škodo vsega častniškega zbora in cele armade. Sedaj morda bolj kot le kedaj rabimo močne in navdušene armade: s takim postopanjem nekaterih poveljnikov pa si je ne bomo osigurali.

Državni zbor.

Dunaj, 6. julija.

Kvotno vprašanje.

Sinoči je takozvani Derschattov odsek po dolgi razpravi odobril resolucijo, ki jo predložijo poslanski zbornici. Ta resolucija je izid kompromisa med zastopniki raznih strank v odseku. Dr. pl. Grabmayr in dr. Bareuther sta do zadnjega zahtevala poseben zakon, ki naj pooblasti vladu, da sme na svojo odgovornost do konca leta v mesečnih obrokih izplačevati skupnemu finančnemu ministrstvu avstrijski prispevek za skupne državne potrebščine. Poseben zakon bi bil sicer zaupnica vladi, vendar pa se je min. predsednik baron Gautsch odločno izrekel proti zakonu. Pravega vzroka g. min. predsednik ni pojasnil, a skoraj gotovo so bili merodajni oziri na ogrsko vladu, ozioroma na barona Fejervarya, ki je v tako zmedeni situaciji prevzel nalogo, da omogoči rešitev ogrske krize.

S tem so gotovo računali tudi oni člani odseka, ki bi sicer glasovali za zakon. Ako pa si stvar ogledamo bližje, vidimo, da so za zakon in proti resoluciji glasovali zastopniki strank, ki so več ali

manj pod vtisom vsenemškega pritiska. Vse-nemci v smislu svojega linškega programa zahtevajo popolno ločitev Avstrije od Ogrske. Posledica bi bila, kar sem že včeraj naglašal, da bi polagoma Avstrija pala v naročje Nemčije in postala njen prive-s e k (appendix). Bodočnost Avstrije si more potem naslikati vsakdo, kdor pazljivo zasleduje „nemški pritisek proti vzhodu“. Zakon bi bil v tem stadiju ogrske krize udarec v vodo, ki bi pač razburkal valove mažarskega šovinizma, a za Avstrijo imel le formalno vrednost. Kaj je z avstrijskega stališča sedaj „punctum saliens“ ali jedro vprašanja? Ali plača Avstrija svojo kvoto, svoj del za skupno državo ali ne. To mora Avstrija storiti po pragmatični sankciji, po zakonu iz leta 1867, pa tudi vsled tega, ker je avstrijski parlament nedavno odobril začasni proračun do konca leta. In ta proračun „implicit“ obseza tudi prispevek za skupne državne potrebščine (armado, skupno ministrstvo za znanje stvari itd.).

Kaj hoče avstrijska zbornica? Slovesno hoče izjaviti, da so vsled ogrske krize glede kvote tudi za Avstrijo od 1. julija sem nastale razmere, ki jih Ogrci označujejo v lepi latinščini — e x l e x, razmere, ki niso zakonite. Kvota bi morala biti ustavnim potom določena do 1. julija. Da se ni zgodilo, ni kriva avstrijska zbornica, ne avstrijska vlada. Dalje hoče izjaviti avstrijska zbornica, da je avstrijska kvota previsoka in da je sploh potrebna revizija vseh zakonov, ki se tičejo avstro-ogrske nagodbe ali državne zveze. Tega pa zbornica v tem trenutku ne more storiti, ker to ogromno delo zahteva več časa, resnega in treznega premisleka. — Razgovor pa se sedaj suče le o kvoti. V zakonu „ad hoc“ pa ni mogoče določiti kvote brez dogovora z Ogrci. In če jo zbornica določi, ustvari „prejudic“ za bodočnost, obenem pa mahne v zrak, ker bi gosposka zbornica gotovo ne pritrčila takemu zakonu. Ves hrup v zbornici bi bil v istini, kakor je naglašal dr. Foit, „de lana caprina“ — za prazen nič.

Casi so v istini resni. Kdo ve danes, kako se konča ogrska kriza kaj nam pri-nese bodoča jesen? Avstrijska vlada mora biti na straži v obrambo avstrijskih koristi. Strogo mora vlada paziti, da Avstrija vsled ogrske krize ne pride v državno-pravno ali finančno zagato, iz katere ne bi bil mogoč drug izhod, nego da Avstrija plača samostojno mažarsko armado ali pa se popolnoma prereže prt med Avstrijo in Ogrsko.

Te resne opomine na avstrijsko vladu in ogrski parlament pa izraža resolucija, ki jo je sklenil pododsek. To stališče so sinoči zagovarjali v odseku poslanci dr. Kramar in dr. Foit v imenu Cehov, dr. Bobrzynski v imenu Poljakov, dr. Susteršič v imenu „Slovanske zveze“ in baron Morsey v imenu katoliškega središča.

Za zakon so govorili dr. Gross, Wolf, dr. Bärnreither, dr. Grabmayr in dr. Bareuther, ki je predlagal: „Zbornica se izjavi za ločitev Avstrije od Ogrske in naroča vladi, da v tem oziru ukrene vse potrebno“.

Ta predlog je odsek odklonil s 26 glasovi proti 6.

Nato je bilo glasovanje po imenih o načelnem vprašanju, ali naj se sklene zakon ali resolucija. S 17 glasovi proti 15 je odsek odklonil zakon. Za zakon so glasovali samo Nemci: Bärnreither, Bareuther, Chiari, Fink, Grabmayr, Gross, Holstein, Lecher, Lemisch, Lecher, Menger, Pernerstorfer, Stein, Wolf in Wrabetz. Proti zakonu: Abrahamowicz, Axmann, Binder, Bobrzynski, Dzieduszycki, Ebenhoch, Foit, Glombinski, Ivčević, Kolischer, Kramar, Morsey, Plöi, Schwegel, Susteršič, Tollinger in Wodziecki. Torej sta od leve glasovala z desnico le antisemit Axman in baron Schwegel. Italijana nista glasovala.

Nato je večina odseka po odstavkih sprejela resolucijo, ki sem jo poslal že vče-

raj. Obenem je obveljala resolucija Bärnreitherjeva, ki se glasi: „Prva naloga vlade je, da zabrani nasproti Ogrom vsako finančno ali državno-pravno zagato Avstrije in v vsakem slučaju da parlamentu priliko, da stori svojo dolžnost in prosto sklepa.“

Dr. Bareuther (Vsenemec) je svoj predlog naznanil kot predlog manjšine, ki ga podpišejo Lecher, Lemisch, Löcher, Stein in Wolf. Tudi dr. Grabmayr je naznanil predlog manjšine.

Volitev referenta.

Že pred tedni sem pripomnil: „Parturiunt montes, nascetur ridiculus mus.“ To se je pokazalo pri glasovanju in pri volitvi referenta za zbornico o označeni resoluciji. Dr. Foit je odklonil izvolitev. Glasovali so drugič. Dr. Foit je dobil 11 glasov, ba-Schwegel 8, dr. Kramar 4, dve glasovnici sta bili prazni. Ker ni bilo absolutne večine, so glasovali tretjič. Baron Schwegel je dobil 13 glasov od 25 in bil izvoljen, a je odklonil izvolitev. Pri četrti volitvi je bilo oddanih le 22 glasovnic. O d e s e k n i b i l več sklepčen in mora imeti novo sejo, da izvoli referenta in načelnika, ker se je menda danes dr. pl. Derschatta odpovedal načelnstvu. Od raznih strani je bil danes naprošen dr. Plöj, da prevzame referat za zbornico, a je to odločno odklonil. Najlepše bode, če ne dobe referenta.

Vladi vsa ta razprava ni po volji. V zbornici bi ne bilo govorov ne konca ne kraja, skorej gotovo hoče vlada preprečiti nov krič in vik, ki bi le razburjal duhove. To misel potrjuje današnji sklep klubskih načelnikov, naj je zadnja seja že v soboto. Sedaj je ura dve, in zbornica ni še pričela z dnevnim redom. Razprava se vrši o raznih nujnih predlogih. Na dnevnem redu pa so važne točke: Preosnova upravnega sodišča, trgovinska zveza z Nemčijo, dodatni krediti za alpske železnice. In danes so načelniki sklenili, naj zbornica še ta teden reši vladno predlogo o italijanski i a k u l t e t i. Res ni prijetno v veliki vročini sedeti in žetati v nezno sni soperici, toda v dveh dneh niti zbor mutcev ne bi rešil tako obširnega dnevnega reda.

600 nujnih predlogov.

Češki radikali so danes vložili 600 nujnih predlogov, da preprečijo drugo branje trgovinske pogodbe z Nemčijo. Ti predlogi pa nimajo dovolj podpisov, zato predsednik pozivlja zbornico, da podpira nujnost. To traja pol ure. Nato pa predsednik zapazi, da je nekaj rešenih med njimi, zato ustavi čitanje predlogov, da jih zapisnikarji pregledajo. Posl. F r e s l predlaga, naj se seja pretrga. Večina odkloni ta predlog. Ko se je polegel krič, so ministri odgovarjali na interpelacije.

Upravno sodišče.

Sedaj zbornica razpravlja o nekaterih premembah zakona z dne 22. oktobra 1875 glede upravnega sodišča.

Posli upravnega sodišča so se jako pomnožili v zadnjih letih; število sodnikov pri upravnem sodišču pa ni rastlo v isti meri, zato zaostaja delo. Da se odpravi vsaj deloma ta nedostatek, sta predsednika upravnega sodišča grof Schönbörn in baron Lemayr v gosposki zbornici predložila detičen načrt, ki je tudi obveljal. Načrt izpreminja § 22. in 23. zakona iz leta 1875. Prememba v § 22. določa, da more upravno sodišče brez javne ustne obravnave zavrniti pritožbo stranke, ako se pritožba naslanja le na pomanjkljivost administrativnega postopanja in je te ta pritožba neutemeljena. S tem odpade mnogo dela in stroškov.

Po § 23 je takoj mogoča javna ustna obravnava v narodnih prepornih vprašanjih, ako pritožba ne sloni na dejstvu, ampak le na pravnem vprašanju. Odpade torej pismeno predpostopanje, kar tudi okrajša delo.

Važnejša pa je prememba § 28. Sedaj se skoraj vedno po končanem pismenem predpostopanju vrši javna ustna obravnava.

Po novem besedilu tega paragrafa pa odpade javna ustna obravnava, ako je ne zahteva pritožnik, oziroma urad ali stranka, proti kateri je naperjena pritožba. V takih slučajih izide razsodba na podlagi aktov. Tako bo de odpadlo mnogo obravnav. Poročevalec justičnega odseka je dr. Ferjančič. V razpravi je govoril tudi dr. Ploj, da utemelji še neki dostavek.

Nato je bila ta točka sprejeta v drugem in tretjem branju.

Trgovska pogodba z Nemčijo.

Nato je prišlo na vrsto poročilo carinskega odseka o trgovski pogodbi z Nemčijo. Češki radikali napravijo 10 minut trajajoči obstrukcijski koncert in kličejo: „Kje so naši nujni predlogi?“ Vsenemec Stein zagradi za na mizi poljedelskega ministra stoječo posodico za pesek in jo vrže pred Cehe, a je pozneje podal izjavo, da to dejanje obžaluje. Fresl piska na piščalko, končno pa nastane mir. Govorili so trg. minister baron Call, poslanci Kink, Tambosi, Mettal, Povše in Schraffl ter glavna govornika Kutscher in Garapich, nakar je bila trgovska pogodba z Nemčijo sprejeta z vsemi glasovi proti glasovom čeških radikalcev.

Nato je bilo še sprejeto začasno podaljšanje trgovske pogodbe s Svico in Bolgarijo. Konec seje ob 12. uri ponoči.

Rusija.

Kje je „Potemkin“? „Standard“ poroča, da nameravajo uporni mornarji na „Potemkinu“ obstrjeljavati Jalto, kiležina južnem obrežju Krimskega poluotoka. V bližini mesta je carjevo letno bivališče Livadia. Oklopnica „Potemkin“ je zahtevala in dobila živila in premog na visokem morju od nekega grškega parnika. Kapitanu so izročili potrdilo, s katerim naj bi zahteval plačilo od ruskih oblasti. Bolgarska šolska ladja „Nadežda“ je srečala 5. t. m. na morju „Potemkina“. Ladji sta se pozdravili s streli. — Na „Potemkinu“ so videli poleg upornih mornarjev tudi 200 civilistov. „Potemkin“ je priplul, kakor smo že poročali, pred Feodozijo. Dne 5. t. mes. so došli na „Potemkina“ zastopniki mesta Feodozije. Odbor, ki poveljuje moštvu, je zahteval, naj se preskrbi „Potemkin“ v 24 urah s 50 tonami premoga, z mesom, z mastjo, petrolejem, tobakom in z vžigalicami. Če se zahteva ne izpolni, bodo pozvali prebivalstvo, naj zapusti mesto, ki ga bodo obstrjeljavali. Odbor je zahteval, naj župan mestnemu prebivalstvu naznani oklic upornih mornarjev, ki zahtevajo konec vojske z Japonci in sklicanje zemstev ter pozivljajo ljudstvo, naj se pridruži vstajem. Prebivalstvo v Feodoziji je prestrašeno in zapuščalo mesto. Delavstvo zahteva, naj se izpolnijo zahteve, ki jih je stavilo moštvo na „Potemkinu“. Občinski svet je sklenil, da preskrbi „Potemkina“ z živili, a ne s premogom, ker ga ni v mestu. — Oblasti so ukazale, naj prebivalstvo zapusti mesto. V mestu so ostali le vojaki in uradniki. Včeraj zvečer so pričakovali, da prične „Potemkin“ obstrjeljavati mesto. Predvčeršnjim je priplulo pred Konstanco rusko brodovje, obstoječe iz dveh bojnih ladij in treh križaric. Brodovje je nato odplovalo proti Batumu. — Postopanje admirala Kriegerja nasproti „Potemkinu“ jako ostro obsojajo v Peterburgu.

Upor mornarjev v Libavi „Ruska dopisovalnica“ opisuje dogodek o nemirih med mornarji v Libavi sledeče: Moštvo na „Aleksandru III.“ se je pritožilo pri kapitanu, češ, da je izkaženo meso. Kapitan je nato odgovoril: „Ni izkaženo meso, marveč vi ste pokazeni“. To je bilo znamenje za upor. Kapitana so zvezali in zahtevali, naj pride poveljujoči admiral. A mož se je skril. Mornarji so se uprli tudi na ostalih ladjah. Castniki se zvezali in mornarji so pričeli pleniti vojašnice, v katerih so pustili le gole stene. Oplenili in odnesli so orožje in strelivo tudi iz orožarnic. Proti upornim mornarjem so odposlali vojaštvo. — V boju med mornarji in vojaki je bilo ubitih en častnik in šest do osem oseb, ranjenih pa nad 30. Sele poveljniku trdnjave se je posrečilo pomiriti razburjene duhove. V arsenalu je bilo ukradenih jako veliko pušk in 50.000 patron. Upor je povzročil prekućijski odbor.

Stavka v peterburškem pristanišču je končana. Zvišali so delavcem plače in jih zavarovali. Švedsko ministrstvo za unanje stvari je dobilo poročila iz Peterburga, ki odsvetujejo sklepati prometne pogodbe za v Peterburg.

Splošna vstaja na Kavkazu. Boje se, da izbruhne splošna vstaja na Kavkazu. V Tiflisu so že nekaj dni sem nemiri. Nevasna poročila o upor na „Potemkinu“ pomnožujejo razburjenje. Osební promet med Tiflisom in Batumom je že moten dva dni, tovarni promet med Batumom in Bakuom pa že dva tedna. Napaden je bil georgijski eksarh, a ni znano, kake posledice je imel napad.

Nemiri v Besarabiji in Ismajli. Iz Bukarešta poročajo, da so izbruhnili nemiri v Ismajli in Besarabiji. Veliko rodbin je pobegnilo v Galac.

O velikih kmečkih uporih poročajo z juga Rusije.

V Varšavi se zopet organizira gibanje za stavko v velikem obsegu. Agitatorji hodijo od pekarnice do pekarnice.

Uporne mornarje ladje „Jurija Pobjedorosceva“ bodo prepeljali v Krč in postavili pred vojno sodišče. 45 mornarjev te ladje je bilo v Odesi že obešenih, istotako 11 oseb pri katerih so našli bombe. Preki sod bo v Odesi v veljavi še en mesec.

V Rigisobili velikim nemir. 150 oseb je ranjenih.

Reforme na Ruskem.

Peterburg, 5. junija. Min. odbor je poročal carju o posvetovanjih, ki so se vršila o členu VII. odloka z dne 25. dec. 1904, glede pestavnih omejitev, ki veljajo za inozemce in domačine v posebnih delih države. Po tem poročilu se bodo revidirali v baltičkih provincah veljavni šolski reglementi. To revizijo bo izvrševal naučni minister skupno z zastopniki notranjega ministrstva in prebivalstva. V Livadiji naj se ustanovi gimnazija z nemškim učnim jezikom. V vseh šolah baltičkih provinc naj se poučuje verouk v materinem jeziku učencev. Nadalje dobi prebivalstvo vzhodne Rusije nekaj olajšav. Več vprašanj se bo odkazalo posebni komisiji, ki jo je ustvaril ukaz z dne 30. aprila.

Parlamentarni položaj.

Dunaj, 6. julija. Češki klub je sklenil, da predlogi o alpskih železnicah v tej sezoni ne bi delal nikakih težkoč več, ker so dobili zagotovila, da se bodo v kratkem storili pozitivni koraki za podpravljenje železnic na Češkem. — Vsled dogodkov in glasovanja v Derschatovem odseku, je Derschatta odločil mesto predsednika v tem odseku. — Nemški člani tega odseka se ne udeležijo nobene odsekovne seje več, tako da odsek postane nesklepčen. — Zbornična seja se je danes pričela že ob 10. uri dopoldne, tudi jutri se bo pričela že ob 10. uri dopoldne. Nemške stranke so pripravile nujni predlog, naj vlada takoj skliče drž. zbor, kakor hitro bo imenovano na Ogrskem parlamentarno ministrstvo. Predlog vlože predno pride v razpravo predloga o laški pravni fakulteti.

Novi člani gosposke zbornice.

Odkar so bili imenovani pod Körberjevim ministrstvom zadnjikrat novi člani gosposke zbornice, umrlo je že 27. članov gosposke zbornice. Vladni krogi se pečajo že več časa z imenovanjem novih članov za gosposko zbornico. Za kandidate imenujejo predsednika liberske trgovske zbornice Neumana, bivša pravosodna ministra Kindingerja in Spens - Boodena, bivšega češkega ministra dr. Rezeke in Reinländerja in Waldstättena. Nove člane gosposke zbornice bodo imenovali najbrže meseca avgusta ali pa septembra.

Položaj na Ogrskem.

„Budimpeštanska dopisovalnica“ poroča, da so se izgotovili dopolnilna okrajna poveljnišča pozive za nadomestne rezerviste. Reservistom, ki stanujejo v stolicah, kjer nočejo dostaviti pozivov, določajo pozive po pošti in imena pod orožje vpoklicanih rezervistov razglase v uradnem listu.

Volitve v srbsko skupščino.

Iz Beograda poročajo, da bodo pri volitvah v skupščino, ki se vršijo 23. t. m., voljeni po večini sami radikali. Vendar se lahko zgodi, da ne bo imela nobena radikalna skupina absolutne večine. Zato se pa bodo morali radikali občni sporazumeti med seboj, drugače bo skupščina zopet razpuščena. Volitve se bodo udeležile sledeče stranke: radikali, radikalni demokrati, narodna (Ribarčeva) stranka, naprednjaki in kmečka stranka, ki jo je ustanovil prejšnji generalni konzul v Skoplju, Kustović. Liberalni demokrati so z narodnjaki napravili kompromis, ki določa v več volilnih okrajih skupne kandidate. Obedve radikalni stranki pa doslej še poizkusili nista, da bi se sporazumeli, zategadelj bo volilni boj med njima hud.

Francoska zbornica

je pričela 5. t. m. glavno razpravo o zakonskem načrtu glede starostne preskrbe delavcev.

Nesreča v nemški mornarici.

Pri vajah nemške mornarice je ponesrečila torpedovka „S 24“. Šest torpedovk se je urilo v iskanju min, a torpedovko „S 24“ je zadela bojna ladja „Wörth“ in jo prerezala v pravem pomenu besede. Ker je bil zadet prostor, kjer se kuri, so izgubili

življenje trije kurjači, ki so se popolnoma skuhali.

Položaj na Kreti.

Na Kreti imajo vstajke čete vedno več moči. Mednarodne čete so dobile povelje, naj se izogibajo bojev z vstaji. Angleška posadka v Kalivesu se je dogovorila o demarkacijski črti z vstajškim voditeljem Manosom. Čete, ki so poslali na otok, zbirajo zopet v Kaneji. Zaradi zamotanega položaja in slabega finančnega stanja namerava vlada odstopiti. Krečanski nadkomisar Jurij je prosil vevlasti, naj pomnože vojaštvo. Če vevlasti tega ne store, namerava princ Jurij odstopiti.

Balkan.

Belgrad, 6. julija. Minister za zunanje zadeve je pri turškemu poslaniku protestiral proti temu, da so zasedli turški vojaki v Makedoniji nekaj srbskih vasi. Turški poslanik je zagotovil, da se bodo vojaki odpoklicali, kakor hitro bo vlada zagotovljena, da nobena vstajška četa iz Srbije ne vdere v Makedonijo.

Rusko-japonska vojska. Z mandžurskega bojišča.

London, 6. julija. Iz Tokia javlja „Daily Telegraph“: Sovražni armadi sta pri Hailungčenu oddaljeni le 30 milj druga od druge.

London, 6. julija. Iz Tokia poroča „Daily Telegraph“: Iz severne Koreje poročajo, da so se Rusi pred kratkim umaknili iz Juziona, se pri Puzionu ustavili ter postavili svoje predstraže med tem krajem in Puhonhinom. Sovražna predstraža šteje le 3000 mož, med tem ko je njegova sila med Kionheunom in med Oasionom močna 5 do 6000 mož. Oba zadnja kraja sta utrjena. Iz Tangaja poroča „Daily Telegraph“: Uradno se poroča o več bojih ob Tumenu v severni Koreji ter v Mandžuriji. Bojevala se je večinoma ruska konjenica, ki pa je bila povsod z velikimi izgubami vržena nazaj, med tem ko se japonska prodiranja nadaljuje.

Mongolska plemena na strani Japoncev.

Peterburg, 6. julija. „Novoje Vremja“ poroča, da je začetkom maja prešla nadoblast v mongolskih kneževinah, ki mejijo na vojno pozorišče, na kneza južnega Gorlosa, ki je prištaš Kitajcev in Japoncev. Marca mesca je namreč umrl knez džalait-ski, vodja mongolske kneževske zveze, ki je bil prijazen Rusom. Sedaj so pa izvolili prijatelja Kitajcev. Moč zvezinega poglavarja je zelo velika. Njemu sporoči kitajska oblast vsa povelja in tudi vse oficijelne izjave vevlasti pridejo njemu v roke. Novi poglavar je že dopustil, da so se Japonci utaborili osem vrst od njegovega tabora.

Novo japonske posojilo prevzame tudi Nemčija.

Japonski se je posrečilo, dobiti novo posojilo trideset milijonov funtov šterlingov. Tretjino tega posojila prevzame celo Nemčija, ki je doslej posojevala le Rusiji. — Razun štirih tvrdk, ki so prevzele zadnje rusko posojilo, se vsi veliki nemški finančniki udeležijo tega posojila.

Japonci imajo toliko kredita, da se jim je dalo sedanje posojilo za 4 in pol odstotkov, dočim so prejšnja bila šestodstotna.

Tudi car je za mir?

Kolin, 5. julija. Ruski diplomatski krogi menijo, da priča imenovanje Rosenovo in Muravieva, da car želi miru. Car je baje izrazil, da je tudi za skorajšno premirje.

Japonska armada in mir.

Berolin, 5. julija. Japonci se ne bodo spustili v veliko bitko, pač pa bodo imeli vedno pripravljeno armado, dokler ne bodo rešene najbolj težavne točke mirovnih pogajanj.

Koliko tujih ladij so Japonci zaplenili.

London, 6. julija. „Daily Telegraph“ javlja iz Tokia, da so Japonci od začetka vojske do konca junija zaplenili 54 tujih ladij, med temi 22 angleških.

Ruska posadka na Sahalinu.

London, 6. julija. „Daily Telegraph“ poroča iz Tokia: „Po zadnjem zanesljivem štetju šteje ruska posadka v Korzakovski 2500 mož, v Aleksandrovski pa 5000 mož.“

Mirovna pogajanja.

Tokio, 6. julija. Komisar Japonske za mirovna pogajanja, baron Komura, je bil včeraj pri cesarju v poslovični avdienci. Nato je bil pri cesarju za jutrek na čast japonskim mirovnim posredovalcem.

Berolin, 6. julija. Wolffov urad poroča iz Tokia: Komisarji za mirovna pogajanja bodo odpotovali v Washington 8. t. m.

Grof Kacura prevzame začasno vodstvo zunanjega ministrstva.

Berolin, 6. julija. „Berliner Tageblatt“ poroča iz New Yorka: Baron Rosen, ki je danes došel v New York, odločno demantuje vest, da je Rusija pripravljena, plačati odškodnino.

Kolin, 5. julija. „Kölnische Zeitung“ poroča iz Londona: Tudi Japonci ne marajo, da bi se Kitajska udeležila mirovnih pogajanj. Japonska se misli zaradi Mandžurije pogajati s Kitajsko šele po končani vojski. Japonska ima opraviti zgolj z Rusko.

Dnevne novice.

Proti slovenskemu vseučilišču so imeli sinoči ob 6. zvečer shod graški nemški akademiki. Shod je počastil s svojo navzočnostjo tudi rektor prof. dr. Luschin vitez pl. Ebengreuth. Glavno besedo pri tem je imelo ferijalno nemško društvo „Carniola“, ki o počitnicah s svojimi čepicami straši po Ljubljani. Neki jurist, piše se za König, je s svojo močno besedo uničil slov. univerzo in poučil ministra, da Slovenci še ne znajo toliko govoriti, da bi se učitelj in učenec med seboj razumela. Iz te veleučene trditve je slednjič izvajal, da Slovenci nismo zmožni ne za ljudsko šolo, ne za srednjo, ne za visoko šolo. Možiček, ki trpi očitno na kaki hudi duševni bolezni, je v svojem deliriju kvasil sledeče: „Nemško dijaško graške „Almae matris“ se najodločneje zavaruje proti namenu avstrijske vlade, ustanoviti v Ljubljani pravno fakulteto, oziroma univerzo. Način, kako vlada rešuje visokošolsko vprašanje, zopet kaže, kako malo vlada pozna dejanske razmere ter kako popolnoma prezira stare podedovane pravice Nemcev v Avstriji. Med tem, ko vlada nič (!) ne skrbi za nemške visoke šole, podpira najradodarnnejše ustanovitve visokih šol nekaterih kulturno manj vrednih narodnih skupin, ki jim moramo odrekat vsako idealno in realno vrednost. Narod, ki ne more skrbeti niti za potrebno ljudsko in srednješolsko izobrazbo svoje mladine, ker mu popolnoma nedostaja izrazitega jezika v besedi in pisavi kot vezi med učiteljem in učencem, ne more podati niti visokošolskih profesorjev, ki bi bili kos profesorjem nemških visokih šol, niti ne more ustvariti strokovne literature, kakršno zahteva znanost.“ Mož je nadalje še govoril o panslavistiški agitaciji. A to bodi dovolj! Hvala lepa za nemško kulturo, ki vzgaja take „učenjake“, kakor je König in oni, ki so ga poslušali z rektorjem vred. König kot Kranjec ima dovolj prilike, da se prepriča sam o neistinitosti svojih besed. Če se on ni naučil slovenščine, je to le posledica lenobe ali neumnosti. Zapomnimo si tega človeka, kadar bo po dokončanih studijah beračil za službo na Slovenskem! S takim „buršem“ se ni vredno meniti, a mi vprašamo naravnost rektorja graške univerze dr. Luschina pl. Ebengreutha, kako more on biti navzoč pri takem neumnem gobezlanju? Rektor univerze, ki ne smatra pod svojo častjo, poslušati tako budalost, v naših očeh jako ponižuje ugled vseučilišča, kateremu načeluje. To je znamenje znanstvene in moralne dekadence graškega vseučilišča. Tolike netaktnosti, tako malo olike in toliko neznanja nismo pripisovali doslej še vseučiliškim rektorjem. Med dokaze, da je v Ljubljani potrebno vseučilišče, se zdaj lahko prišteje tudi graški rektor, ker istinito je škoda denarja naših davkoplačevalcev, če se iz njega plačujejo kot „svetilniki znanosti“ možje s tako nizko izobrazbo, da morejo biti navzoči pri takem sramotanju slovenskega naroda. Tudi na graški tehniki je neki Lienhart govoril proti slovenskemu vseučilišču. Cemu se repenčijo ti mladiči? Saj jih ne silimo, naj v Ljubljani studirajo. Take glavice naj le še dalje hodijo v Gradec! V Celju je Slovence sramotil dr. Negri. Ta se je posebno protivil temu, da bi se na slovenskem vseučilišču vzgajali sodniki, češ, da bodo potem Slovenci kakor Čehi preplavljali Avstrijo. Ali pa zdaj nesrečne Avstrije ne preplavljajo Nemci? In da so Nemci vkljub svojim vseučiliščem jako neolikani, kažejo naj-

bolje sirovi govori, s katerimi se ustavljajo slovenskemu vseučilišču.

Bolezen knezonadškofa msgr. Andreja Jordana v Gorici se obrača vedno na bolje. Napadi se že deset dni niso več ponovili, vrača se polagoma tudi spanje.

O napornih vajah goriške posadke pri Sv. Lovrencu nam poročajo še sledeče: Ko ni mogel polkovni zdravnik zdraviti onesvečenih vojakov, ker je solnčarica napadla tudi njega, je prihitel vojakom na pomoč dr. Dereani. Neki neusmiljeni poročnik — imena nam žalobno niso sporočili — je zahteval, naj nekega obolelega vojaka preje preneso v daljno bolnico, predno mu zdravnik pomore. Dr. Dereani pa se je mlekobrkastemu poročniku odločno ustavil in mu povedal par gorkih. Hvala Bogu, umrl ni nihče. Kaj vse morejo preprečiti previdni in človekoljubni častniki, nam priča dejstvo, da v polku gospoda podpolkovnika Bielskega noben — čisto noben — vojak ni obolet vsled solnčarice, dočim jih je drugod obolelo okoli 200.

O smrtonosnem potu 5. domobranskega polka v Pulju poročajo še sledeče zanesljive in gotove podrobnosti: 3. julija vojaki na vajah niso imeli tornister. Od 6. ure zjutraj do 9. ure dopoldne so se vršile vaje v največji vročini in po kraju, kjer ni nobene sence. Ko so jeli padati prvi vojaki, ni bilo nikjer vojaškega zdravnika, ker si je bil zlomil nogo. Pri padlih vojakih so morali pustiti tovariše, ki so nanje pazili, kolikor se je dalo. Sele po dveh urah so šli s kolesom pod drugega zdravnika v mesto. To je bila pač največja zamuda. Bolnih pa je več kot 250. Polkovnik je videl, kako padajo vojaki, vzlic temu je silil z njimi naprej v Pulj. Dr. Obitongi, polkovni zdravnik, pa je na svojo odgovornost zapovedal dvema kompanijama, da ne smeta iti naprej, in glej, — res nista imeli nobenega bolnika. Tu se vidi, kaj bi bil moral Kiklič storiti in kaj ne. Poveljnik ene kompanije, grof Lubien-ski, se je v Pulju zgrudil; komaj se je oddahnil, se je vrnil v Galežan in iskal vojake svoje kompanije, ki so karležali po potu in pod grmovjem, ne da bi jih kdopobral! Lubien-ski je s požrtvovalnostjo obrazil vso planjavo in spravil ljudi na došle vozove. Njemu se je zahvaliti, da je bil rešen neki vojak, ki je ves onemogel ležal daleč neke skrit v grmovju. Ta slučaj res osvitljuje skrb polkovnika Kikliča. Zdravniki so ga svarili, on pa jih ni hotel poslušati. Odjahal je ob enajstih v Pulj, ravno tedaj, ko so jeli vojaki padati in se ni za rešilno akcijo niti najmanj brgal.

22 mornarjev dezertiralo je z Reke. Begunce, večinoma Mažare, so dobili vse v šiški okolici.

Čebelarški shod bo v nedeljo, dne 9. t. m. v Gorjah pri Bledu v prostorih bralnega društva. Začetek ob štirih popoldne.

O požaru v Horjulu nam dodatno še poročajo: "Vzajemna zavarovalnica" je bila prva, ki je poslala svojega zastopnika na lice mesta, da je ocenil škodo. Pri eni hiši je zgorela vsa živina, razen dveh konj, ki sta bila na polju. Prisrčna zahvala gre požarni brambi iz Vrda pri Vrhniki, ki je najdalje vztrajala pri ognju. Boda ljudstva je velika; veliko jih je, ki nimajo ničesar drugega, kot obleko, ki so jo imeli na sebi, ko so šli obdelovat polje.

Nevihla v Skofji Loki. V četrtek proti sedmi uri zvečer se je pridivil silovit vihar s strašnim nalivom iz selške doline mimo Skofje Loke. V nekaterih minutah je ležala opeka na kupe pod strehami; podirala je drevesa in kozolce tako, da je bil semintje promet oviran. Vihra je hitro oddrvala, nakar se je prikazala v cellem loku krasna, živobejna mavrica, kakoršna se malokdaj opazuje.

Prvo hrvatsko-slavonsko deželno streljanje priredi pod pokroviteljstvom bana Pejačevića "oseško strelno društvo", ki že obstoji 122 let dne 7. do 11. septembra. K tej slavnosti so pozvana vsa avstrijska strelska društva.

Zopet dva samoumora v Trstu. Trst, 6. julija. Tu sta se zopet pripetila dva slučaja samoumora. 77letni Anton Magazzin, bivši magistratai uradnik se je zastrupil, ker ni dobil letos magistratovo podporo. Natak Felzer se je zastrupil. Vzrok neznan.

Na Peščenjaku pri Višnji gori je pogorela pred dvema dnevoma znana hiša „pri Jurju“. Zgorel je tudi neznan človek, ki je v lopi prenočil.

Prešernovo razglednico je po jako lepo sliko gosp. Sase Šantla, člana „Vesne“, založil g. Jernej Bahovec, trgovce s papirnimi izdelki na Marijinem trgu, ter se bo razglednica prodajala na korist fondu Prešernovega spominka. Slika

kaže Prešernov dom, iz katerega stopa zamišljeni pesnik s knjigo v roki.

Za pogorele v Horjulu je daroval čast. gospod profesor A. Kržič 20 kron. Prosimo nadaljnjih darov! Potreba je silna!

Piščalka za abstinence, pivce in pijance je ravnokar izšla.

Strokovno šolo za ribarstvo ustanove v Gradcu.

Prestavljen je davčni praktikant g. J. Jan iz Postojne v Il. Bis'rico.

Solski pouk vsled vročine na ljudskih šolah popoldne preneha, dopoldanski pouk se pa prične kolikor mogoče zgodaj.

Vsled vročine umrl je krojač Andrej Maslo iz Smerja, okraj Ilir. Bistrice.

Obsojen urednik. Urednik tržaškega lista „Sole“, Edward Cuttin, je bil pred tržaškimi porotniki obsojen na 4 mesece strogega zapora. Tožil ga je občinski tajnik v Lošinj, Oktavij Martinolič, eden najhujših iredentovcev. „Sole“ pravi, da Martinolič ostane po tej obsodbi „Solevega“ urednika ravno tak lopov, kakršen je bil pred obsodbo.

Kresovi na čast sv. Cirila in Metoda. Iz Mirne na Dolenjskem nam poročajo: Na čast sv. Cirila in Metoda je gorelo v torek zvečer v tukajšnji okolici veliko kresov. Največji je bil na Rojih, kojega je priredilo „Kat. izobraževalno društvo na Mirni“. Spuščali so tudi rakete. — V zagorski okolici je bilo vse polno kresov. — V torek zvečer je gorel velikanski kres v Leskovcu na čast slovenskih apostolov sv. Cirila in Metoda. Vidilo se je tudi mnogo kresov na štajerskih in hrvatskih hribih.

Smrt v Savi. — Zrtev vročine. — Vihar. Iz Leskovca nam poročajo: V torek popoldan je utonil v Savi učenec 3. razreda Franc Skofljaneec. Gnal je živino napajat, a pri tem se je ponesrečil. Trupla še niso našli. — V sredo je umrl za solnčarico neki težak z imenom Ojstevšek na Gori sv. Lavrencija pri Krškem. Mnogo ljudi je onemoglo vsled silne vročine. — Nevihta, ki je besnela v ponedeljek, je napravila občutno škodo na polju, vinogradu in gospodarskih poslopih. Silen vihar je podiral kozolce, odkrival strehe ter izdiral mogočna drevesa.

Tržaške volitve pred upravnim sodiščem. Dunaj, 6. julija. Upravno sodišče se je danes bavilo z dvema pritožbama zoper tržaške občinske volitve Trgovca Valentin Vovk se je pritožil proti temu, da se je velike in male trgovce uvrstilo v drugi in tretji volilni razred. Pritožbo je sodišče spoznalo za upravičeno in razveljavilo odlok tržaškega namestništva kot nepostaven. Drugo pritožbo pa, ki ni smatrala državne uslužbenca in dvorne uradnike v Trstu za upravičene, da se udeležijo volitve, je upr. sodišče odbilo.

Desetletnica gasilnega društva v Ilirski Bistrici. Ilirsko bistriško - trnovsko prostovoljno gasilno društvo v Ilirski Bistrici vljučno vabi na veliko „vrtno veselico“, o priliki 10letnice svojega obstanka, katera se vrši, dne 9. julija t. l. na vrtu hotela Tomšič. Začetek veselice ob 4. uri popoldne. Pri veselici bode svirala slavna „Kraška godna“ iz Sv. Križa.

Konferenca Sodalitatis trebanjske dekanije bo v ponedeljek, dne 17. julija na Catežu ob 10. uri.

Velikanska slavnost v Radoljici v korist družbe sv. Cirila in Metoda se vrši, kakor smo že poročali, v nedeljo dne 9. julija z začetkom ob 4. popoldne. Program obsežen nebroj prekrasnih dobrot, za izborni pijačo in jedila v polni meri preskrbljeno, ples, umetniški ogenj, dve godbi itd. Vabimo uljudno na veselico vsakega rodoljuba, ter zadržujemo, da ne bode nikomur žal, ako se bode odzval svoji narodni dolžnosti. Toraj na mnogobrojno in gotovo svidenje v Radoljici. — Veselični odbor.

Dvorni uslužbenci demonstrirajo. Zaupniki dvornih uslužbencev na Dunaju so imeli shod, na katerem so sklenili, da prirede demonstracijo vseh dvornih uslužbencev, če ne bodo odpušteni delavci dvorne opere zopet sprejeti.

Koroške novice.

Ogenj je uničil v Št. Jakobu v Rožu poslopja Prentarijeva in Mišuklingova in veliko poslopje poleg Prentarija. Neka ženska je strašno opečena. Rešiti ni bilo mogoče ničesar. Pogoreli niso zavarovani.

Vihar na Vrbskem jezeru. Včeraj popoldne je divjal na Vroskem jezeru silen vihar. Parnik „Loreto“ se je zaletel ob breg in obtičal, parnik „Carinthia“ je zelo poškodovan. Neki član kluba za ladijski šport je utonil, enega so s težavo rešili. — Dodatno se nam še poroča: Utonil je predvčerajšnjim, 5. t. m., proti polpeti

ur popoldne, na Vrbskem jezeru poštni nadoficijal Obacher iz Celovca. Isti je ravno še z eno osebo z jadnico plul od Maiernigga proti vojaški plavalni šoli, ko je začel razsajati močan vihar na jezeru. Vihar je jadnico prekučil. Njegovega spremljevalca so rešili, njega pa niso mogli, ker se ni nič več na površji pokazal. Vkljub vsem prizadevanjem še do danes niso našli njegovega trupla.

Sv. Višarje. Lepo smo obhajali god slov. blagovestnikov. Na predvečer je med gromenjem topičev lep kres razsvetljeval višave. Lepe pesmi izbornih naših pevk so pod vodstvom g. Kavčiča odmevale od skal. Na god se je služila asistiranja sv. maša in zopet so gromeli topiči, mi pa smo Boga prosili, da bi se vremena koroškim Slovincem kmalu zjasnila. — Vročino smo imeli hudo, 23 stopinj v senci. Na Cirilovo popoldne pa hudo nevihto z dežjem in točo.

Brata umoril. V Spodnjem Dobju se brata Tomaž in Janez Presl nič kaj dobro nista razumela. Zda sta se pa pošteno sprla in sicer zato, ker je Tomaž bil nekoliko pijan in je razgrajal po hiši, ko je Janez še spal. Skregala sta se in Tomaž je potegnil nož ter prerezal Janezu grlo, da je le-ta v kratkem umrl.

Vojška vest. V Celovec pride namestu 17. pešpolka prihodnje leto domači polk štev. 7 iz Gradca.

Imenovanje v železniški službi. Gosp. Alojzij Knafelc in g. Ivan Kustrin, pristava c. kr. državne železnice v Beljaku, sta imenovana revidentom.

Na lovu ponesrečil je prošlo nedeljo g. Ivan Ebner, župnik v Kotmarivasi. Odstrelil si je srednji prst desne roke. Prepeljali so ga v celovško bolnišnico.

Štajerske novice.

Pfrimer res odstopil. Danes nam došli nemški listi potrjujejo naše poročilo, da je Pfrimer res odstopil. Pfrimer izjavlja v graških listih, da odstopa od kan. didature, „ker bi vsprejel mandat le od nemških glasov“. Ta izjava diši pač precej po kislem grozdju, ker mu slovenski glasovi sploh niso bili na razpolago. Volivni odbor nemške ljudske stranke v Mariboru, ki je delal za Pfrimerja, priporoča svojim somišljenikom, naj se volitve vzdrže.

Velik vihar je bil včeraj v Gradcu in okoli Gradca. Padala je toča, velika kot srebrni goldinarji. Vrtovi so deloma uničeni. V graškem mestnem parku leži vse vprek, rastline, odtrgano vejevje, klopi in mrtvi tiči. Vihar se je od 2. ure popoldne do 7. ure zvečer petkrat ponovil. Z graškega gradu je voda drla v potokih ter je nekaj prostorov poplavlila. Nad graško okoličico se je utrgal oblak. V Mürzzuschlagu je padala taka toča, da je trikratno stekleno streho na kolodvorski restavraciji prebila. Iz Ljubnega poročajo, da je včerajšnji vihar ruval drevesa. Vihar je izruval tudi neko 105 let staro drevo. Strašen je pogled na mestni park.

V Konjice prirede v nedeljo nemški pevci iz Maribora izlet. Razume se, da bo hajlanja čez mero.

Volitev v ormoški okrajni šolski svet. Pri zadnjem običnem zboru okrajnega zastopa ormoškega dne 27. junija t. l. so bili v okrajni šolski svet izvoljeni enoglasno slovenski kandidati. Posiljeni nemški zastopniki ormoški se volitve niso udeležili.

Umrl je v Mariboru poštni kontrolor Emil Url.

Ljubljanske novice.

Zopet izzivanje slovenskega prebivalstva? Nemci se bahajo po Ljubljani, da bodo pri jutrišnjem „Rozenfestu“ nemškega „Turnvereina“ tik pri kazinskem vrtu zopet razobesili velike frankfurtarske cunje. Merodajni krogi naj nemškim petelinom povedo, naj se ne norčujejo preveč s potrpežljivostjo ljubljanskega občinstva.

Zrellostni izpit na c. kr. ženskem učiteljsku v Ljubljani je bil danes zjutraj končan. Udeležilo se je izpita 41 javnih in 11 privatnih gojenk. Z odliko ga je napravilo 6 javnih in 1 privatna. (6 javnih s slovenskim in nemškim učnim jezikom in 1 privatna z nemškim učnim jezikom.) Z odliko so napravile izpit sledeče gospodične: Čepin Marija, Dolžan Ljudmila, Jug Elizabeta, Jurjevič Marija, Potočnik Pavla, Runovec Albina in Stöcklinger Helena. Zrellostni izpit brez odlike je naredilo 31 javnih s slovenskim in nemškim učnim jezikom, 7 privatnih z nemškim učnim jezikom, 1 privatna s slovenskim in nemškim učnim jezikom, 2 javni s slovenskim učnim jezikom; penavljalni izpit imajo 3, ena je odstopila med izpitom.

Od mrtvih vstala. Tako se zaklicali včeraj ljudje na Kodeljevem, ko

so nakrat videli živo služkinjo Avguštino Gerčina, katere so pogrešali že dva dni in o kateri so mislili, da se je vsled žalosti njenega ljubimca, nekega bivšega uslužbenca, utopila v ribniku. Dekle je dva dni blodilo okolu, končno si je pa izbilo samomorilne namene iz glave.

Ponarejen desetak je bil oddan na tukajšnji pošti dne 6 t. m. Pozor!

Potesno tresenje oddaljeno 10 000 kilometrov je zabeležila včeraj ob 12. uri opoldne tukajšnja opazovalnica potresa.

Učenjaki v Ljubljani. V Ljubljani se mude sedaj trije znameniti učenjaki slavisti, ki študirajo v tukajšnji licealni knjižnici gg.: Olaf Broch iz Kristianije, Nestor Petrovskij iz Kazana in Zabolotskij iz Kijeva. G. Olaf Broch namerava proučevati tudi fonetiko slovenskih narečij.

Wörishofen v Ljubljani. Kneipovo kopališče v tivolskem gozdu je sedaj popolnoma prenovljeno ter jako dobro obiskano. Clani plačajo po 5 kron na leto. Želeti bi bilo, da bi se podjetje razširilo.

Kolo odpeljal je včeraj dopoldne, do sedaj še neznan tat gostilničarju Francu Höllerlju, ki ga je bil popustil za nekaj časa v Franciškanski ulici. Kolo je trvdke Puch št. 912.

Tat se je vjel. Kakor smo zadnjič poročali so bili ukradeni natakarku Francu Železnu rumeni čevlji. Storitca takrat niso mogli izslediti. Ko je včeraj dobil restavrater neko povabilo, je vedel, da ga je šel hlapec Alojzij Hrovat tožit, ker mu ni hotel dati plačila — takrat namreč ni imel časa — zato je hlapca poklical k odgovoru in pri tem opazil, da ima na sebi ukradene natakarkjeve čevlje, ki ju je bil pa že poročil. Restavrater je poklical policaja, kateremu je hlapca izročil.

Huda vlačuga. Včeraj popoldne je zasačil policijski nadstražnik na Radeckega cesti vlačugo Ivano Ponikvarjevo iz Zilc pristojno v St. Vid in jo aretoval, ker ima zaradi „dolgi prstov“ in vlačuganja prepovedano mesto. Med potjo je Ponikvarjeva nadstražnika osuvala in opsovala. Nadstražniku je prišel na pomoč policijski vodja.

Obe roki si zlomil. Šolski učenec Ivan Mirtič, stanujoč na Hranilnični cesti št. 8, je šel včeraj na Posavje trgat lipovo cvetje. Pri tem se mu je odlomila veja in Mirtič je padel s precejšnje visocine ter si zlomil obe roki pod komolcem. Prišel je domov v spremstvu šolskega učenca Vincencija Mariča, odkoder so ga prepeljali z rešilnim vozom v deželno bolnišnico.

Društvena godba priredi danes zvečer v Gössovi pivovarni na sv. Petracesti koncert.

Ne tratite vodo! V Ljubljani se ulice in trgi že nekaj dni ne škrope, ker se brez koristi in lahkomišelnosti porablja in zlorablja vodovod ter so pipe po nekaterih hišah cele dneve in cele noči odprte. Tako otekajo ogromne množine vode v kanale! Gospodari naj torej pazijo, da se z vodo ne trati, kajti sicer je nevarnost, da vodovod, ki dviga sicer sila vode, končno ne bo zadoščal! Torej ravnajte z vodo ekonomično!

Najden papagaj. V ponedeljek 3. t. m. popoldne ob hudem viharju je bila prijeta v Gor. Siški papiga, ki se je merala od nekega tje zaleteti. Kje je dobiti, se izve v našem upravnistvu.

Za loterijo na korist fonda za Prešernov spomenik pobira darila in prispevke gač. Angela Zaliznikova. Slavno občinstvo jo blagovoli z ozirom na narodni namen prijazno sprejeti! Vsak najmanjši donesek je dobrodošel.

Ponesrečil se je na južnem kolodvoru železniški delavec Jožef Snej. Odtrgalo mu je prst.

V kopališču „Kolezija“ je bila ukradena dijaku Francišku Poljanšku med tem ko se je kopal srebrna ura vredna 30 kron.

Slovenski igralci iz Ljubljane se dni gostujejo v Dalmaciji. Ustavili so se v Makarski in Splitu.

Velika Prešernova veselica. Včeraj so se odpotali vsem občinskim uradom večjih in manjših občin na Slovenskem lepaki za vseslovensko veselico. Slav. županstva naj blagovolijo drediti, da se nalepijo ti lepaki po trgih in ulicah na vidnih prostorih!

Izpiti v šoli „Glasbene Matice“ se vrše letos po naslednjem redu: V soboto, dne 8. julija glasbena teorija in zborovo šolsko petje gojencev g. učit. Jos. Pavčiča, harmonija in solopetje gojencev g. koncert. vodje M. Hubada, flavta gojencev g. učit. Alf. Breznika in klavir gojencev g. Pavčiča. V ponedeljek dne 10. julija gosli in klavir gojencev g. učit. Josip Vedrala. V torek dne 11. julija klavir gojencev g. učit. Jos. Procháske in klavir ter solopetje gojencev g. šolsk. vodje Fr. Gerbiča. V sredo,

dne 12. julija klavir gojencev gđ. učit. Klot. Praprotnikove in violončelo gojencev g. učit. Hans Krausa. Začetek šolskim izpitom je vselej ob pol 6 uri popoldne v šolski dvorani „Glasbene Matice“. Pristop k tem izpitom imajo stariši gojencev ali njih namestniki, ter člani „Glasbene Matice“. Odbor „Glasbene Matice“.

Ij Nezgodna na cesti. Voz s senom se je preobrnil včeraj opoldne na Marije Terezije cesti nasproti kavarni „Evropa“. Na vozu je sedel delavec Franc Vega, ki je bil precej vinjen, ter padel z voza. Poškodoval se je na glavi in rokah.

Ij Policijska naznanila s slikami raznih hudodelcev, najdenih mrtvecev, naznanila ukradenih ali najdenih stvari itd. so na ogled občinstvu na desk, ki je v oknu pritličnih prostorov policijskega urada.

Zadnje sile japonske.

Rusi so prestregli v Mandžuriji japonsko pošto in našli med pismi okrožnico, ki pozivlja pod orožje vse japonske podanike, živeče na Kitajskem, v Ameriki itd. in so stari 20 do 26 let. Poklicani so v vojsko tudi vsi uslužbenci trgovskih tvrdk, ki so bili doslej prosti vojaške dolžnosti. Izdan je tudi ukaz, ki pozivlja k armadi vojake četrtega razreda, kateri so bili doslej oproščeni zaradi slabega zdravja, s tem bodo nabrali kakih 50.000 ljudi. Pod orožje morajo vsi japonski vseučiliščniki in srednješolci, ki so dovolj stari, kakor tudi učenci vseh drugih učilišč. Teh bo kakih 5000. To vse kaže, da Japonska dela že zadnje krčevite poizkuse, da spravi na noge potrebno število ljudi.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 7. julija. Preračunski odsek se je danes bavil s predlogo o pravni fakulteti v Roveredu. Ker Vsenemci groze z obstrukcijo, predloga v tekočem zasedanju ne pride v zbornico, ki ima že jutri zadnjo sejo.

Dunaj, 7. julija. Današnja seja je mirna. Jako ugodno je vplivala Gautscheva izjava, da bo vlada takoj pričela posredovanja za poddržavljenje zasebnih železnic na Češkem in Aspang železnice. Če bi ne imela ta posredovanja uspeha, bo nastopila pravno pot ter bo pričela z najodločnejšimi sredstvi. Baron Gautsch je med drugim izjavil, da je bila dosedanja uprava državnih železnic preveč birokratična. (Gromovito odobravanje.)

Dunaj, 7. julija. Poslanci dr. Zitnik in tovariši so vložili v drž. zboru nujni predlog za podporo po toči oškodovanim v občinah Košana in St. Mihael.

Dunaj, 7. julija. V današnji seji so poizkušali Italijani obstruirati, a so prenehali z obstrukcijo, ko jim je Gautsch zagotovil, da pride italijanska pravna fakulteta na vrsto v prihodnjem zasedanju ter da laški dijaki med tem ne bodo imeli škode.

Dunaj, 7. julija. Slavni klinik dvorni svetnik dr. Nothnagel je danes umrl, star 64 let. Zadela ga je srčna kap. Z druge strani se poroča, da so našli na njegovi mizici steklenico morfija v kateri je bil le mal ostanek. Prof. Nothnagel se je skoro gotovo po noči z morfijem tešil bolečine, a je izpil preveč morfija.

Pulj, 7. julija. Vojaški zdravniki so konstatirali, da je vojak Jurkovič umrl vsled množine konjaka in drugih krepčilih pijač, ki so jih dali smrtnobolnemu po vaji.

Sevastopol, 7. julija. Med Odeso in Sevastopolom se zopet vrši promet ladij.

Odesa, 7. julija. Pri požaru neke hiše je bil uničen ves državni arhiv.

Nikolajev, 7. julija. Tu so bili veliki nemiri. Izbruhnila je splošna stavka v drž. arzenalu in v zasebni ladjedelnici. Vržene so bile bombe in sta bila pomočnika policijskega mojstra, 2 častnika, nekaj stražnikov in dve ženski ranjeni. Ženski ste že umrli. Delavca, ki je vrgel bombo so zaprli. Vojaštvo je kar slepo streljalo v množico. 50 oseb je mrtvih, 10 ranjenih. Policijski mojster je demisijoniral. Proglaseno je obsedno stanje.

Carigrad. Parobrodovska zveza z Odesom se zopet izvršuje.

Jekaterinoslov, 7. julija. Rudarji stavkajo. Razbili so vse stroje na železnica in v rovih. Tja je odposlano vojaštvo.

Berolin, 7. julija. Iz Odesa poročajo: Na parniku ruske donavske družbe „Bulgaria“ se je uprlo moštvo in stavka. Parnik se je vrnil v Izmailo, kjer bo ostal.

Peterburg, 7. julija. Tu je bil shod delavcev. 5000 delavcev je sklenilo, naj se izvrši združenje vseh delavcev, da se vojska v najkrajšem času konča.

Moskva, 7. julija. Palačo Ilinskoje hité popravljati. Govori se, da bo prestolnica prestavljena v Moskvo. Drugi so mnenja, da bo v tej palači, oddaljeni 27 vrst od Moskve in podobni Carskemu selu, stanoval car za čas carske dume, ki bo sklicana v Moskvo.

Sevastopol, 7. julija. Brodovje s „Pobjednoscem“ je odplulo včeraj proti Feodoziji. „Potemkina“ poveljuje odbor sedmih članov. — Topovi na njem so v izbornem stanju in tudi streljiva ima mnogo.

Feodorija. Včeraj se je obali približal neki „Potemkinov“ čoln. Vojaki so nanj streljali in ustrelili 2 osebi, 7 oseb je skočilo iz čolna v morje, a so bile rešene. „Potemkinova“ torpedovka je ustrelila na mesto, a škode ni napravila. Ruska črna morska eskadra je na poti sem.

London, 7. julija. Reuterjev urad poroča iz Odesa, da je bil v polnoči ondi razširjena vest, da je bil „Potemkin“ v bližini Feodozije razstreljen v zrak.

London, 7. julija. Feodozija gori. Vojaki plenijo po mestu. „Potemkin“ obstreljava goreče mesto. Enemu ruskemu parniku je bilo dovoljeno zapustiti luko. Cuje se, da se je še ena ruska torpedovka pridružila vstašem.

Peterburg, 7. julija. Govori se, da bo admiral Krieger odstavljen.

New York, 7. julija. Pri proslavi neodvisnosti Amerike je ubitih 150 meščanov, ustrelenih z revolverji 36 oseb, a ranjenih 1670.

Tokio, 7. julija. Zadnji čas je Japonska organizirala zopet 4 divizije. Nove čete prihajajo Ojami na pomoč čez severno Korejo, kjer jemljejo s seboj tudi Korejce in jih vtikajo v armado.

London, 7. julija. Iz Peterburga poročajo iz uradnih krogov, da premirja ne bo. Japonska je obvestila rusko vlado potem Roosevelta, da ga ne sklene prej, dokler ne sprejmejo ruski pooblaščenca podlago japonskih pogojev.

Berolin, 7. julija. Stranka ruskih velikih knezov pod vplivom novih dogodkov vpliva na carja, da sklene mir. — V Parizu iščejo posojila 3 milijard frankov za vojno odškodnino.

Tokio. Mirovnim pooblaščencom je japonski cesar dejal, da bi bilo jako radostno, ako bi se dosegel trajen mir ter naj na to z vsemi močmi delujejo.

Instrukcija

bi rad sprejel v Ljubljani za cele počitnice iz vseh gimnazijskih predmetov vseh razredov, posebno matematiko, fiziko, latinsko in grško, visokošolec z dobrimi izpričevali. Ponudbe na uprav. „Slovenca“ pod visokošolec. 1367 3-1

Služba

občinskega sluge

v Ribnici je oddati.

Plača po dogovoru. 1353 5-4
Prošnje vlagati je do 1. avgusta letos.

Županstvo Ribnica, 2. julija 1905.

Instrukcija

podučevanje sprejme v počitnicah v Ljubljani stanujoč visokošolec.

Naslov: „Instrukcija“, poste rest. glavna pošta v Ljubljani. 1359 2-2

Društvo tiskarjev na Kranjskem naznanja, da je umrl njega mnogoletni član, gospod

Franc Marolt

zač. umir. črkostavec

danes v četrtek, dne 6. t. m., popoldne ob pol 6. uri po dolgotrajni mučni bolezni v 49. letu starosti.

Pogreb pojde v soboto, dne 8. t. m. popoldne ob 6. uri iz hiralnice na Radeckijevi cesti št. 11 na pokopališče k sv. Krištofu. 1374

V Ljubljani, dne 6. julija 1905.

Blag mu bodi spomin!

Tužnim srcem javljamo sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je umrl naš iskreno ljubljani soprog, oziroma brat in svak, gospod

Franc Marolt

zač. umir. črkostavec

danes v četrtek, dne 6. t. m., popoldne ob pol 6. uri po dolgotrajni, mučni bolezni v 49. letu starosti.

Pogreb pojde v soboto, dne 8. t. m., popoldne ob 6. uri iz hiralnice na Radeckijevi cesti 11 na pokopališče k sv. Krištofu. 1373

Sv. maše zadušnice brale se bodo v mestni župni cerkvi pri sv. Petru v Ljubljani.

Nepozabnega pokojnika priporočamo v molitev in osobito njegovim stanovskim tovarišem v prijazen spomin.

V Ljubljani, dne 6. julija 1905.

Žalujoči ostali.

Za 1:20 gld.

se dobi v „Angleškem skladišču oblek“ za dečke od 3 do 14 let, in sicer:

1 barv. ali bele plat. hlače do kolen, 1 srjca (Roderhemd) v vseh barvah, 1 bela ali barv. plat. sportna čepica.

Po pošti poslano se zaračuna 1:26 gld, zaviljanje zastoj.

1371 3-1 **O. Bernatović**
Ljubljana, Mestni trg 5.

V najem na javni dražbi

se odda posestvo 2073m² s pritlično hišo, drvarnico in šupo Gregorja Stanonika hiš. št. 145 v Rožni dolini

v nedeljo 9. t. m., ob 9. uri dopoldne

na licu mesta.

Tudi se sprejemajo ponudbe za nadrobno prodajo zemljišča, s pogojem, da se ponudba v 8. dneh sprejme ali odkloni.

Dr. Papež,
upravitelj konkurzne mase.

1368 2-1

Javna dražba

predmetov konkurznega sklada J. Gotthardovega konkurza in sicer raznih vin, likerjev, slaščic, sladkorja, moke, orehov, hišne in kuhinjske oprave ter slaščičarskega orodja vrši se

v ponedeljek dne 10. julija ob 9. uri

v Gotthardovi prodajalni na Starem trgu v Benediktovi hiši v Ljubljani.

Predmeti se prodajo samo za ali nad tretjino cenilne vrednosti.

Tudi je iz tega sklada naprodaj klavir.

Kupci naj se oglasijo v pisarni podpisanega na Kongresnem trgu št. 19 v Ljubljani od 10.—12. julija 1905 v času med 3. in 4. uro popoldne.

1372 2-1

Dr. V. Schweitzer
kot upravitelj konkurznega sklada.

Praktikanta

1349 2-2 sprejme

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani.

(Medjatova hiša.)

Dobro znana gostilna

pri Lovrencu tik župne cerkve v Št. Vidu nad Ljubljano **se odda** 1318 4-2 **v najem.**

Več se izve pri lastniku Franc Cirmanu ravnotam.

1215 7 Vse vrste

modnega blaga

radi konca sezone

po zelo znižanih cenah

priporoča

Ernest Sark, Dvorni trg 3.

Več tesarjev

dobi trajen zaslužek ob dobri plači pri

1348 5-4

„Kranjski stavbni družbi“

v Ljubljani, Levstikove ulice.

V najem se odda tako

gostilniška koncesija

z žganjetočem vred. 1361 4-3

Naslov pove upravništvo „Slovenca“.

Za tujce!

se odda novo napravljeno poslopje s 16timi mobiliranimi sobami in kopalno sobo. Kraj jako romantičen, izleti na vse strani: (Peričnik, Vrata, Triglav, Rožica, Kepa, Belo peško jezero itd.), posebno pripravo za hribolasce oddaljeno 10 minut od postaje. Na razpolago **vozovi, vodniki**, kakor tudi v gostilni **nov klavir**. Za P. T. tujce dobra kuhinja in pijača, točna postrežba, solidne cene. — Za obilen obisk se priporoča udani

Ivan Janša, gostilničar

po domače Železnik, Dovje, Gorenjsko. 1324 6-5

Nakup in prodaja vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za izgube pri žrebanjih pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — **Promese** za vsako žrebanje. Kulantna zvršitev naročil na borzi.

Menjarična delniska družba
„MERCUR“
Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strebelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kurznih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni nasveti za doseg kolikor je mogoče visokega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnih. 18 150-71